

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.028/2025/4.
A felperes:	vármegyei Rendőr-főkapitányság (felperes címe)
A felperes képviselője:	dr. Pintér Gábor kamarai jogtanácsos
Az alperes:	alperes (alperes címe.)
A per tárgya:	közfoglalkozási jogviszonnyal kapcsolatos közigazgatási jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (27. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Budapest Környéki Törvényszék 22.K.700.126/2023/25. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezéssel érintett, viszonykereset elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes a rendőrség állományában 2016. április 1. napjától teljesített szolgálatot; a felperessel 2019. december 1. napjától állt hivatásos szolgálati jogviszonyban. A munkáltató a 2022. évre járó 96.625 forint ruházati utánpótlási illetmény teljes összegét kifizette az alperesnek; fegyelmi eljárás lefolytatását rendelte el az alperessel szemben és 2022. április 28. napjától (helyesen: 2022. május 1.) szolgálati feladatok ellátása céljából átrendelte a helységi Rendőrkapitányságra. Az átrendelés ideje alatt az alperes lakóhelyéről (helység2) helységi1re gépkocsival utazott, azonban jogviszonyának fennállása alatt utazási

költségei megtérítését nem kérte. A felperes 2022. július 14. napjától az alperest beosztásából felfüggesztette; jogviszonyát „szolgálati jogviszony megszüntetése” fegyelmi fenyítéssel 2022. szeptember 30. napján megszüntette, amely munkáltatói intézkedés ellen - annak jogellenességét állítva - az alperes keresetet terjesztett elő, amely peres eljárás a Budapest Környéki Törvényszék előtt 105. K.700.074/2023. szám alatt van folyamatban.

[2] Az alperes 2021. évre a SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következményeinek elhárításában való részvételéért a rendes szabadságán felül 10 munkanap pótszabadságra vált jogosulttá, amit a felperes a jogviszony fennállása alatt nem adott ki, azt alperes sem vette igénybe és a jogviszony megszűnésekor pénzben nem került megváltásra. Az alperes részére, a ruházati ellátmányból vásárolt 17M jelű társasági egyenruházatot (díszegyenruha) a szolgálati jogviszony megszűnésekor a munkáltató nem adta ki, azt visszaszolgáltatási kötelezettséggel érintett ruhaként kezelte.

[3] A felperes felszólítása ellenére az alperes nem számolt el szolgálati jogviszonyának megszűnését követően teljeskörűen a munkáltatóval, ezért a felperes kérelmére 2022. november 30. napján személyi közjegyző számla szám alatt fizetési meghagyást bocsátott ki az alperessel szemben a 2022. évben jóváírt ruházati utánpótlás ellátmány jogalap nélkül kifizetett része-, továbbá fegyverzeti- és gépjárműves termékek ellenértékének, összesen 171.948 forint megfizetése iránt.

[4] Az alperes ellentmondása folytán a fizetési meghagyásos eljárás perré alakult, amely a Budapest Környéki Törvényszék Munkaügyi Kollégiumának 26.M.70.027/2023/ 2. számú jogerős áttételt elrendelő végzése folytán került az elsőfokú bírósághoz.

A kereset, a védírat, a viszontkereset, és az ellenkérelem

[5] A felperes módosított (leszállított) keresetében a jogalap nélkül kifizetett 2022. évi ruházati utánpótlás ellátmány időarányos visszatérítése címén a 2022. augusztus 1-től 2022. december 31-ig járó 40.261 forint, és azzal összefüggő 18.882 forint adó-és járuléktartozás megtérítésére kérte az alperes kötelezését, amelyből ez utóbbi követelés tárgyában az elsőfokú bíróság az eljárást jogerősen megszüntette.

[6] A felperes a tárgyévben jóváírt ruházati utánpótlás ellátmány arányos részét meghaladó összeg jogalap nélküli kifizetését állította a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek egyenruha-ellátásra jogosult személyi állományának ruházati és öltözködési szabályzatáról, valamint a különleges foglalkoztatási állomány ruházati, fegyverzeti, kényszerítőeszköz- és világítástechnikai felszereléséről szóló 14/2016. (V.10.) BM rendelet (a továbbiakban: RUSZ) 23. § (3) bekezdése alapján. Az alperes 2022. július 14. naptól való felfüggesztésére tekintettel a ruházati utánpótlás ellátmányra jogosultsága 2022. július 31.

napját követően megszűnt, így a 2022. augusztustól december végéig kifizetett 40.261 forint ruházati utánpótlás ellátmány jogalap nélkülinek minősül, melynek visszafizetésére köteles.

[7] Az alperes védiratában (ellenkérelem) a kereset idő előtti érvényesítésére hivatkozott, egyebekben annak jogalapját és összecszerűségét nem vitatta. Viszontkeresetet terjesztett elő, amely során három jogcímen kérte a felperes marasztalását. Egyfelől az átrendelésével felmerült 64.400 forint utazási költség megtérítését igényelte a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 169. § (1) bekezdés a) pontja alapján, arra hivatkozással, hogy a lakóhelyéről helységekre saját gépkocsijával közlekedett. Másfelől a SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következményeinek elhárításában részt vevő foglalkoztatottakat megillető pótszabadságról szóló 327/2021. (VI.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 327/2021. Korm. rendelet) alapján a 2021. évre járó 316.240 forint összegű, - ki nem adott és meg nem váltott - pótszabadság felperes általi pénzbeli megváltását kérte, a Hszt. 152. § (3), (5) és (7) bekezdése alapján. Végül kártérítés címén kérte a felperes marasztalását a díszegyenruha megvásárlásával és felperes általi visszatartásával felmerült 147.555 forint összegben. Érvelése szerint a társasági díszegyenruha saját tulajdonát képezte, azt a neki járó ruhapénzből kötelezően megvásárolta.

[8] A felperes ellenkérelme a viszontkereset elutasítására irányult. Az átrendeléssel kapcsolatos utazási költség-térítés jogalapját igen, összecszerűségét azonban nem vitatta. Alaki védekezéssel arra hivatkozott, hogy az alperes nem fordult szolgálati panasszal a munkáltatóhoz, ezért a követelést idő előttinek tekintette, mivel a Hszt. 267.§ (1) bekezdése szerinti jogorvoslat kimerítését elmulasztotta. Érdemben azzal érvelt, hogy az alperes az útiköltség-térítés iránti igényre vonatkozó, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati jogviszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI.16.) BM rendelet (a továbbiakban: 33/2015. BM rendelet), a felperes 20/2017. (VIII. 30.) számú pénzügyi szabályzata, valamint annak 2/2020. (I. 22.) számú módosítása egyes eljárási és elszámolási szabályait nem tartotta be, mert nem kérte a saját gépjárműhasználat engedélyezését, nem vezetett menetlevelet, emiatt nem állítottak ki részére kiküldetési rendelvényt, amelyre utólag már nincs mód. A pótszabadsággal kapcsolatos viszontkeresetet is alaptalannal tartotta, mert a pótszabadság megváltását a 327/2021. Korm. rendelet kizárja, a jogalap fennállása esetére annak összegét 305.333 forintban fogadta el. Végül azon az alapon is alaptalannak tartotta a viszontkeresetet, mert a díszegyenruha a RUSZ rendelkezései alapján elszámolásköteles ruházatnak minősül, így kiadása az alperes által nem követelhető.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[9] Az elsőfokú bíróság a módosított keresettel egyezően kötelezte az alperest 40.261 forint jogalap nélkül kifizetett ruházati utánpótlási ellátmány visszatérítésére. Az alperes viszontkereseti kérelmeit elutasította.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (7) bekezdés 3. pontjára, 5. § (4) bekezdésére, 38. § (1) bekezdés d) és e) pontjára, a XXIII. fejezetére (a 130. § (1) bekezdésére), a Hszt. 60. § (1) bekezdésére, 99. § (1) bekezdésre, 157. § (7) bekezdésére, 169. § (1) bekezdés a) pontjára, (2) bekezdésére, 228. § (1) bekezdésre, 267. § (3) bekezdésére, 271. § (1)-(2) bekezdésére, a RUSZ 9. § m) pontjára, 11. § (1) bekezdésére, 23. § (3) bekezdésére, 2. sz. mellékletére, a 33/2015. BM rendelet 17. §-ára, 19. §-ára, 32. §-ára, a felperes 20/2017. (VIII. 30.) számú pénzügyi szabályzata-, valamint annak 2/2020. (I. 22.) számú módosítása egyes rendelkezéseire, a 327/2021. Korm. rendelet 1. § (2), (5) bekezdésében foglaltakra alapította.

[11] A felperes keresetét nem tekintette időelőttinek, figyelemmel arra, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezések (RUSZ 23. § (3) bekezdése, a Hszt. 99. § (1) bekezdése, 267. § (3) bekezdése és 271. § (1) és (2) bekezdésének) együttes értelmezése alapján arra megállapításra jutott, hogy a jogviszony megszüntetésével kapcsolatos elszámolások érvényesítésére a perindítás halasztó hatálya nem vonatkozik, ezért a szolgálati jogviszony megszűnésével kapcsolatos intézkedést - függetlenül a jogviszony megszüntetése jogszerűségét érintő perindításától - végre kell hajtani. Érdemi döntésében az alperest, elismerő nyilatkozata és a RUSZ 23. § (3) bekezdése, a Hszt. 99. § (1) bekezdése és 228. § (1) bekezdése alapján kötelezte a 40.261 forint összegű jogalap nélküli ruházati utánpótlás ellátmány visszafizetésére.

[12] A viszontkereseti követelések közvetlenül bíróság előtti, azaz jelen perbeli érvényesíthetőségét állapította meg; arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja alapján a viszontkereset visszautasításának, ily módon – az eljárás későbbi szakaszában – e tekintetben az eljárás megszüntetésének (Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja) sem volt helye, így az alperes viszontkeresetét érdemben bírálta el, ám ezen perjogi álláspontjának ítéletében jogi indokát nem adta.

[13] Az átrendeléssel kapcsolatos utazási költség megtérítésére nem látott lehetőséget, miután az alperes az átrendelés fennállása alatt, előzetesen nem kérte a saját gépjárműhasználat engedélyezését; megállapította, hogy jogviszonyának fennállása alatt nem nyújtott be és nem vezetett menetlevelet, kiküldetési rendelvényt, szolgálati jegyet, amelyre a szolgálati jogviszony megszűnését követően már nincs lehetőség. A menetlevelek valós időben való vezetése követelményét rögzítette, mert azok utólagos előállítása jogszabályba ütköző lenne. Az elsőfokú bíróság szerint a Hszt., a 33/2025. BM rendelet, és munkáltatói pénzügyi szabályzat rendelkezései kapcsán nem sérül a jogszabályok hierarchiája, a szabályozások egymással nem állnak ellentétben, az útiköltség iránti igényjogosultság érvényesítésével kapcsolatos belső szabályzatok nem a jogosultságot szűkítik le, hanem annak érvényesítése módját határozzák meg.

[14] Az elsőfokú bíróság a ki nem vett 10 nap pótszabadság megváltásra irányuló viszontkeresettel összefüggésben a Hszt. 157. § (7) bekezdését főszabályként vette

figyelembe, amelyhez képest a 327/2021. Korm. rendeletben szabályozott pótszabadságot speciális szabályozásként értelmezte, ezért az „lex specialis derogat lege generale” (a speciális szabályozás lerontja az általános szabályozást) elv szem előtt tartásával arra a következtetésre jutott, hogy a 10 nap pótszabadság pénzben nem váltható meg a jogviszony megszűnése után sem.

[15] A díszegyenruha kiadásának elmulasztásával összefüggésben érvényesített kártérítési igény kapcsán megállapította, hogy az alperes, mint polgári ruhás hivatásos szolgálati állomány tagja a díszegyenruhát a ruházati ellátmányból köteles volt megvásárolni. Az alperes által felsorolt díszegyenruhával, mint a RUSZ 2. számú melléklete szerinti polgári ruhás alapellátási normával a munkáltató felé a RUSZ 9. § m) pontja értelmében el kellett számolnia.

A fellebbezés

[16] Az elsőfokú ítélet viszontkeresetet elutasító rendelkezésével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, annak megváltoztatása és a viszontkeresettel érvényesített követeléséből – utazási költség megtérítése címén 64.400 forint, pótszabadság pénzbeli megváltása címén 305.333 forint, kártérítés címén 39.795 forint – mindösszesen 409.528 forint és azután 2022. október 1. napjától számított késedelmi kamatának felperes megfizetésére kötelezése iránt, tárgyalás tartását kérve.

[17] Fellebbezésében az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelése felülvizsgálatát kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 371. § (1) bekezdése és 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján.

[18] Az átrendeléssel kapcsolatos utazási költségtérítés tekintetében a törvényszék ítéletét a Hszt. 11. § (1) bekezdése, 169. § (1) bekezdés a) pontja, továbbá (2) bekezdése, illetve a 33/2015. BM rendeletben foglalt rendelkezések alapján jogszabálysértőnek tartotta. Vitatta az utazási költségtérítés iránti igénye azon az alapon való elutasítását, hogy azt a szolgálati jogviszony megszűnését követően nyújtotta be a munkáltatóhoz. Hangsúlyozta, hogy a szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos igény főszabály szerint 3 év alatt évül el, azzal szemben az igényérvényesítést megghiúsító alacsonyabb szintű jogszabályi rendelkezések, a jogszabályi hierarchia elve alapján nem alkalmazhatóak. A költségtérítésre a Hszt. 169. § (1)-(2) bekezdését, a 33/2015. BM rendeletet kell alkalmazni, amely az igényérvényesítésére érdemi követelményeket nem támasztott, így jogellenesnek tartotta a felperes jogszabályi felhatalmazás nélkül kiadott 20/2017. számú és 2/2020. számú pénzkezelési szabályzatára történő hivatkozását, amit a törvényszék is elfogadott. Sérelmezte, hogy a pénzkezelési szabályzatot jogviszonyának fennállása alatt nem ismerte meg, erről a felperes nem tájékoztatta, oktatásban nem részesítette. Hivatkozott továbbá arra, hogy a jogviszonyának megszüntetését követően kérte az átrendelés időszaka alatti gépkocsihasználattal felmerült költségei megtérítését, vállalva, hogy a felperes kérésének megfelelően az elszámolást utólag

benyújtja. Ezt követően szolgálati jegyet is előterjesztett 2022. november 10-én, amelyre választ nem kapott. Álláspontja szerint a pénzkezelési szabályzat helyes értelmezése alapján a belföldi kiküldetés elrendelése, illetőleg a menetlevél, valamint a kiküldetési rendelvénny kiállítása nem róható a terhére, az a felperes kötelezettsége, így az erre vonatkozó mulasztás is a felperesnek felróható. Azzal érvelt továbbá, hogy a törvényszék önkényesen és valótlanul hivatkozott arra, hogy a költségtérítés utólagos igényérvényesítése ellehetetlenülésének oka a menetlevél való időben való vezetésének fennállása, amely utólagosan nem teljesíthető, ugyanis ez sem a jogszabályból, sem egyéb felperes által hivatkozott normából, utasításból nem következik. Hivatkozott arra is, hogy a pénzkezelési szabályzat megalkotásának kizárólag államháztartási és számviteli okai voltak, annak jelen eljárásra történő alkalmazása jogellenes.

[19] A pótszabadság pénzbeli megváltásával összefüggő fellebbezésében a Hszt. 152. § (7) bekezdése, valamint a 327/2021. Korm. rendelet elsőfokú bíróság általi megsértését állította. A „lex specialis derogat lege generale” elv téves alkalmazására hivatkozott, ugyanis a különböző szintű jogszabályok esetén a jogszabályi hierarchia alapelve alapján a magasabb szintű (törvényi) jogforrás lerontó erővel rendelkezik a nála alacsonyabb szintű, vele kollízióban lévő jogi normával szemben. A 327/2021. Korm. rendelet 1. § (5) bekezdésének rendelkezése, amely a pótszabadság pénzbeli megváltását kizárja, nem alkalmazható annak 2022. május 31-ével történő hatályvesztésére figyelemmel sem; megváltását a felperes által elfogadott összegben kérte.

[20] A díszegyenruházati termékkel kapcsolatban felmerült kártérítési igény vonatkozásában hivatkozott a RUSZ 23. § (1) bekezdésének megsértésére, a fellebbezésében a viszontkereset leszállításával csupán a kivételek körébe eső 17M társasági tányérsapka (21.815 forint), a 12M szolgálati fehér ing (12.640 forint), és a 17M társasági nyakkendő (5.340 forint) jogellenes felperesi visszatartásából eredő kárára hivatkozott, amelyek bevonása nem indokolt, így azokat az elsőfokú bíróság is jogellenesen sorolta a többi ruházati termékkel együtt a leadásra kötelezett ruházati termékek körébe, és elmulasztott rendelkezni az ezzel összefüggésben okozott összesen 39.795 forint kár alperes javára való megtérítéséről.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[22] Az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel támadott részében érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

[23] A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárás keretei között figyelembe vette, hogy az elsőfokú ítélettel szemben a felperes fellebbezéssel nem élt; az alperes fellebbezése pedig

kizárólag az elsőfokú döntés viszontkeresetet elutasító rendelkezését támadta; ezért a másodfokú bíróság felülbírálata a nem támadott elsőfokú ítéleti rendelkezést nem érintette.

[24] A Pp. 132. § (1) bekezdése alapján az alperes legkésőbb az első tárgyaláson viszontkeresetet indíthat, ha az így érvényesíteni kívánt jog a felperes keresetével azonos vagy azzal összefüggő jogviszonyból származik, vagy a viszontkereset tárgyául szolgáló követelés a felperes kereseti követelésével szemben beszámításra alkalmas. A viszontkeresetre a keresetlevél szabályait megfelelően alkalmazni kell.

[25] A felperes az elsőfokú eljárás során az alperes viszontkeresete vonatkozásában pergátló akadályra is hivatkozott, ám az elsőfokú bíróság - ítéletéből kitűnően - a viszontkeresettel összefüggésben az eljárás megszüntetésére nem látott okot. Az ítéltábla mindenekelőtt hivatalból vizsgálta, hogy van-e olyan pergátló akadály, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróságnak a viszontkeresetlevelet vissza kellett volna utasítania, illetve ennek hiányában az eljárás folyamán a viszontkeresettel érintett körben az eljárást meg kellett volna szüntetnie.

[26] Az alperes viszontkeresetében a szolgálati jogviszonnyal összefüggő igényeit kívánta érvényesíteni, így az átrendelés teljesítésével felmerült utazási költségei megtérítését (1), a ki nem adott 10 nap pótszabadság pénzbeli megváltását (2), valamint a munkáltató kártérítési felelősségére alapított, tulajdonát képező díszegyenruha visszatartásával okozott kár megtérítését (3) kérte.

[27] A Hszt. 267. § (1) bekezdése alapján a hivatásos állomány tagja, továbbá meghatalmazás alapján nevében az érdek-képviseleti szerv vagy a jogi képviselő elévülési időn belül – ha e törvény nem zárja ki – szolgálati panasszal élhet, ha a szolgálati viszonyára vonatkozó munkáltatói intézkedést vagy annak elmulasztását sérelmesnek tartja. A 270. § (1) bekezdés a) pontja alapján a hivatásos állomány tagja a szolgálati viszonyból származó jogvita esetén keresettel fordulhat a bírósághoz, ha – a d) pontban meghatározott kivétellel – a szolgálati panaszát, az elsőfokú határozat elleni panaszát vagy fellebbezését elutasították. A rendvédelmi szerv a szolgálati viszonnal kapcsolatos igényével közvetlenül a bírósághoz fordulhat, ha a törvény a rendvédelmi szerven belüli eljárásról nem rendelkezik [(2) bekezdés].

[28] A Hszt. 270. § (1) és (2) bekezdése részletes szabályozást tartalmaz a hivatásos állomány tagjának szolgálati jogviszonyából eredő igényei érvényesítésére. E rendelkezések alapján – az általános szabályok szerint – a hivatásos állomány tagja köteles az igényét szolgálati panaszban előterjeszteni, és csak ennek elutasítását követően nyílik meg a lehetősége arra, hogy keresettel éljen az illetékes bíróság előtt. A Hszt. 341. § 26. pontjában foglalt felhatalmazás alapján a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015 (VI.16.) BM rendelet (a továbbiakban: 31/2015. BM rendelet) a szolgálati panasz

elbírálásának rendjéről szóló címben, annak 81.-82. §-ai tartalmazzák a szolgálati panasz benyújtására és elbírálására vonatkozó előírásokat, amit főszabályként a hivatásos állomány tagja a sérelmezett munkáltatói intézkedést hozó vagy mulasztó előjáróhoz terjeszthet elő.

[29] Az elsőfokú eljárás során az alperes arra hivatkozott, hogy szolgálati panaszt terjesztett elő az utazási költségtérítés iránt 2022. november 10. napján, amikor a felperes Szolgálat1 szám2 hiv. számú, (6.sorszám alatt csatolt) leszerelési kötelezettség teljesítésére felhívó levelére válaszlevelet küldött a fenti címzett (személy2 r. alezredes, mb. szolgálatvezető) részére. A szóban forgó válaszlevél tartalma alapján megállapítható, hogy abban az alperes a szolgálati jogviszony megszűnését követő elszámolási és leszerelési kötelezettség körében fejteti ki az álláspontját, és a humánszolgálat (vagyis nem az állományilletékes parancsnok) felé észrevételként fogalmazta meg - többek között - az utazási költségtérítésre és a pótszabadság kifizetésére vonatkozó igényét. Az alperes levele azonban szolgálati panaszként nem értékelhető, mivel azt nem a szolgálati előjáróhoz, szolgálati panaszbeadványként címezte és terjesztette elő. Ezt támasztja alá az elsőfokú eljárásban a 8. sorszámú jegyzőkönyvhöz 8/A/1. alatt csatolt alperesi észrevételeken (válaszlevél) kívül, ugyanazon keltezésű (2022. november 10.) szolgálati jegy is, amellyel első alkalommal kívánta az utazási költségei megtérítését igényelni a felperes pénzügyi szabályzatában előírtak szerint, amely tény önmagában kizárja, hogy azt a viszontkereseti kérelem perbeli érvényesíthetőségének előfeltételét képező szolgálati panaszként lehetne tekinteni. A töretlen bírói gyakorlat alapján a Hszt. hatálya alá tartozó hivatásos állományú, illetve a hivatásos állomány volt tagja is a szolgálati jogviszonyából eredő igényét köteles szolgálati panasz útján érvényesíteni; az igényérvényesítés rendje szempontjából ugyanis annak van jelentősége, hogy az igény milyen jogviszonyból ered, nem pedig annak, hogy az igény érvényesítésének időpontjában a jogviszony fennállt-e. A Hszt. ettől eltérő igényérvényesítési lehetőséget nem biztosít arra az esetre, ha a szolgálati jogviszony az igényérvényesítés előtt megszűnt. (BH2004.31.). A hivatkozott eseti döntés ugyan a régi jogszabályi környezetben keletkezett (a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény; régi Hszt.), ám a jelenleg hatályos Hszt. rendelkezései e tekintetben változatlanok. Amennyiben a szolgálati panasz megfelel a jogszabályoknak, a hivatásos állomány tagjának alanyi joga van arra, hogy azt a munkáltató a Hszt. 267.§ (4) bekezdése, 268.§-a szerint elbírálja.

[30] Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az utazási költségtérítés és szabadságmegváltás tekintetében igényét – mint perelőfeltétel – szolgálati panasszal nem érvényesítette.

[31] A viszontkeresetben előterjesztett kártérítési követelés kapcsán az ítéltábla rámutat arra, hogy a kártérítési igényérvényesítésének a Hszt.-ben speciális szabályai vannak. A rendvédelmi szerv kártérítési felelősségére alapított követelés nem a Hszt. 267. §-ában szabályozott szolgálati panasszal, hanem a Hszt. 253. § (1) bekezdése szerint kártérítési igény benyújtásával érvényesíthető. Ezt a kártérítési igényt az illetékes rendvédelmi szervnek a Hszt. 255. § (1) bekezdésének megfelelően kell elbírálnia, és az ennek során hozott határozattal szemben lehet keresettel fordulni a bírósághoz a Hszt. 255. § (2) bekezdése szerint. A kártérítési igény érvényesítésére emellett a belügyminiszter irányítása alatt álló fegyveres szervek és hivatásos állományú tagjainak kártérítési felelősségéről szóló 23/1997.

(III.19.) BM rendelet (a továbbiakban: 23/1997. BM rendelet) is irányadó, amely a 25-43. §-aiban részletesen szabályozza a hivatásos állomány tagja által a munkáltatóval szemben benyújtott kártérítési igény érvényesítésének a rendjét. A 23/1997. BM rendelet 31. § (1) bekezdése szerint az egyszerű megítélésű kárügyeknél a kártérítési eljárás lefolytatására, valamint a kártérítés kifizetésére az állományilletékes parancsnok intézkedik. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében a kifizetés feltétele, hogy a kárért a rendvédelmi feladatokat ellátó szerv felelőssége nyilvánvaló, a károsodás pedig ténybelileg és összecszerűségében hitelt érdemlően bizonyított legyen, továbbá a kár összege a 3 000 000 Ft-ot ne haladja meg. A periratok alapján azonban az alperes kártérítési igényével sem fordult a munkáltató felé, ilyenre maga sem hivatkozott, kártérítési ügyben keletkezett munkáltatói határozatot nem csatolt.

[32] A Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja szerint, ha a felperes anélkül indít pert, hogy bármely fél a vitatott tevékenységgel szemben a jogszabály által biztosított közigazgatási jogorvoslatot kimerítette volna, vagy a pert más közigazgatási eljárásnak kell megelőznie, a bíróság a keresetlevelet visszautasítja. A Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja előírja, hogy a bíróság az eljárást bármely szakaszában megszünteti, ha a 48. § (1) bekezdés a)-i) pontja alapján a keresetlevél visszautasításának lett volna helye. A Kp. 110. § (4) bekezdése értelmében, ha a másodfokú bíróság az eljárást megszünteti, az elsőfokú bíróság ítéletét teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetési ok fennáll, hatályon kívül helyezi.

[33] Mivel az alperes a viszontkeresetében előterjesztett utazási költség megtérítésére és a pótszabadág pénzbeli megváltására vonatkozó igénye, valamint a felperes által a díszegyenruha visszatartásával okozott kártérítési igénye érvényesítése körében elmulasztotta a Hszt. 267. § (1) bekezdésében, 253. § (1) bekezdésében, 31/2015. BM rendelet 81. §-ban, és a 23/1997. BM rendeletben szabályozott eljárást (szolgálati panasz eljárás és kártérítési igénybejelentés), ezért a viszontkeresetlevelet, – annak vizsgálatára vonatkozó Kp. 132.§ (1) bekezdés utolsó fordulata alkalmazásával – az elsőfokú bíróságnak a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontja alapján vissza kellett volna utasítania, illetve később az eljárást e körben meg kellett volna szüntetnie; a másodfokú bíróság tehát az elsőfokú bíróság e kérdésben elfoglalt (téves) jogi álláspontját bírálta felül. Az alperes elévülési időn belül – melyre irányadó a Hszt. 11. § (6)-(7) bekezdésének rendelkezése – érvényesítheti a munkáltatóval szembeni követeléseit a fenti jogszabályi előírások szerinti módon.

[34] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla – figyelemmel a bírói gyakorlatra (Kf.VII.45.126/2021/6., Kf.III.39.105/2021/5., Kf.III.45.092/2021/6. – az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel nem támadott részében nem érintette, azonban a Kp. 48. § (1) bekezdés e) pontját és 81. § (1) bekezdés a) pontját a Kp. 99. § (2) bekezdése alapján alkalmazva a viszontkereset körében az eljárást megszüntette, és az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében hatályon kívül helyezte [Kp. 110. § (4) bekezdése].

[35] Miután a felperes ellenkérelmet a fellebbezési eljárásban nem terjesztett elő és perköltséget nem kért, ezért arról az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett.

[36] Az alperes a munkavállalói költségkedvezménye folytán nem kötelezhető az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdés alapján feljegyzett 32.800 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére, ezért azt a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 96. § (1) bekezdés b) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[37] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. május 14.

dr. Németh Andrea s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró